

2018:57

Nämndemansgården

- installation av luftvärmepump

Antikvarisk medverkan, 2018

Anna Rabow

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2018:57

Nämndemansgården

- installation av värmeväxlare

Antikvarisk medverkan, 2018
S:t Ibbs socken, 1329
Landskrona kommun
Skåne län

Anna Rabow

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

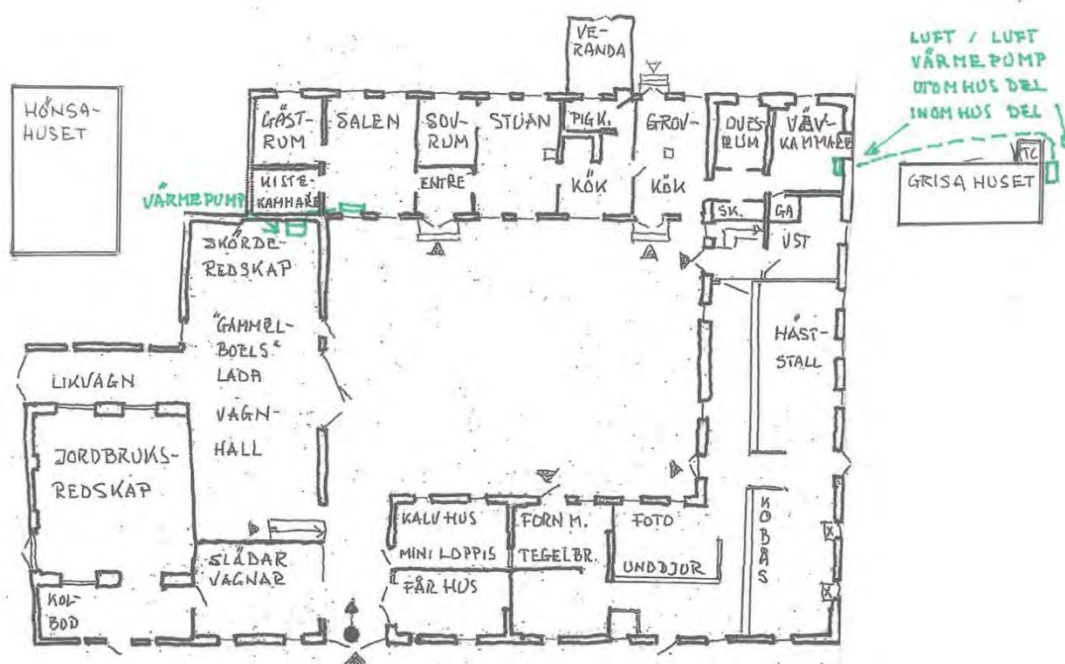
Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx

Lund
Tomtegatsgatan 22
223 50 Lund

www.regionmuseet.se

© 2018 Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne
E-rapport 2018:57

Omslagsfoto: Nämndemansgårdens sal.
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Sammanfattning av utförda åtgärder

På Nämndemansgården har två luftvärmepumpar installerats, en inomhusdel placerades i salen och den andra i vävkammaren i den motsatta delen av bostadshuset. Den förra är kopplad till en utomhusdel i ladan i Gammel Boels hus och den andra är kopplad till en utomhusdel som sitter på baksidan av grishuset.

Administrativa uppgifter

Objekt	Nämndemansgården, Tuna 11:3
Socken	Sankt Ibb
Kommun	Landskrona
Arbetshandlingar	Ansökan från Hvens Hembygdsförening 2018-08-01 med motivering av luftvärmepumpinstallation och ritning
Länsstyrelsens diarienummer	2018-09-06; 432-23391-2018 (tillstånd), 2018-10-01; 434-29715-2018 (bidrag)
Regionmuseets diarienummer	L12.20-371-18, 1329
Byggherre/beställare	Hvens Hembygdsförening
Entreprenör	Birger Bäckmark VVS-Projektering AB
Antikvarisk medverkan	Regionmuseet Kristianstad/Lands- antikvarien i Skåne genom Anna Rabow november 2018
Byggnadstid	2018-11-26
Slutbesiktning	för antikvarisk medverkan
Bidrag till kulturmiljövård	Linn Ljunggren
Rapport granskad av	

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Nämndemansgården består av en fyrlängad gård och fyra friliggande uthus; garage, grishus, hönshus och korrehus. Den äldsta delen som kallas Gammel Boels hus uppfördes på 1810-talet i korsvirke med kline och lersten och har putsade fasader. Boningslängan och tvåvåningslängan har fasader av bränt gult tegel, medan de övriga byggnaderna är putsade och vitkalkade. Även de friliggande uthusen är uppförda i gult tegel, utom korrehuset som är klätt med panel. Ekonomilängorna och uthusens portar, fönster och andra snickerier är tjärade medan boningslängans snickerier och veranda är grönmålade. Panelen på längornas gavelrösten och på korrehuset är avfärgad med röd slamfärg.

Sedan Nämndemansgården togs över av den nuvarande hembygdsföreningen har flera restaureringar utförts vilka syftat till att bevara det traditionella utseendet. Under 1990-talet gjordes förstärkningar i tvåvåningslängan och Gammel Boels hus. Sedan början av 2000-talet har renoveringar och byggnadsvårdsläger hållits. Vid dessa tillfällen har putsfasader reparerats och kalkavfärgats, gavelpaneler och snickerier bytts och avfärgats. Invändigt har hussvamp och röta sanerats, golv har lagats och kompletterats, väggar putsats och avfärgats. Elanläggningen byggdes ut för drygt tio år sedan då belysning i främst de gamla ekonomibyggnaderna tillkom.

Vad gäller uppvärmning har gårdens boningslänga under de senaste åren haft portabla elradiatorer. De äldre vägghängda radiatorerna har sedan lång tid tagits ur funktion. Uppvärmningen med elradiator har varit väldigt kostsam för föreningen och inte bidragit till ett jämnt inomhusklimat. På gården finns snickerier i originalskick och värdefulla möbler som funnits i gårdens ägo sedan lång tid. Behovet av underhållsinsatser har under den senaste tiden ökat då man märkt att träinredningen och andra inventarier farit illa av skadedjur. Problemet med uppvärmningen har varit att värmedistributionen varit ojämn, med omkring tjugo grader närmast radiatorer men vid golv ner mot åtta grader. Huset är inte isolerat mer än på vindsbjälklaget över boningshuset och de flesta fönster har endast enkelglas vilket troligtvis bidragit till visst värmeläckage. Att öka värmen skulle inte endast belasta utgifterna utan även det befintliga elsystemet med risk för överslag och brand som följd. Vintertid har man förutom radiatorerna använt eldrivna lufttorkar utplacerade i samtliga rum för att sänka luftfuktigheten.

Skyddsföreskrifter enligt KML

Nämndemansgården skyddas sedan 1976-06-08 som byggnadsminne enligt kulturmiljölagen då *gården bevarar egenarten hos en gången tids byggnadsskick och med hänsyn därtill är att anse såsom synnerligen märklig*. En del av motiveringen lyder: *Nämndemansgården på öns södra del är en välbevarad helt kringbyggd anläggning med vitputsade längor under halmtak.*

Utförda åtgärder

I salen stod det förut en portabel radiator och luftavfuktare. På bilden t.h. har installationen gjorts. Ledningen som doldes under en platslist gick in bakom bokskaftet och vidare in i kistekammaren. För att öka isoleringen monterades ett par nytillverkade innerfönster i de fönster som endast haft enkelglas.

Utedelen som kopplades till salens radiator placerades löst på golvet i Gammel Boels hus intill den norra väggen. De två rören går in genom lerstensväggen till kistekammaren. Via ett vitt plaströr leds kondensvatten ut genom hundkojan, till höger om installationen, och vidare genom dess ingång i det nordöstra hörnet, bild t.h. Notera även det nya innerfönstret.

Mot vävkammarens östra vägg monterades den andra inomhusdelen till luftvärmepumpen. Den gamla vägghängda radiatoren togs bort och spegeln placerades på annan plats i rummet.

Ledningarna från vävkammaren drogs ut genom fasaden och doldes av en trälåda som anvärgades i röd slamsfärg och avtäcktes med pappklätt lock. Installationen grävdes ner i ett schakt norr om grishuset där utomhusdelen placerades invid den östra gaveln. Vid markarbetena passade man på att justera marknivån och gräva ut vid avloppsledningen från köket (bild t.h.).

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Installationen av luftvärmepumparna har utförts med minsta möjliga skada i stommen och har placerats så dolt som möjligt varmed gårdens kulturhistoriska värde inte påverkats.

Lund 2018-12-05

Anna Rabow

Regionmuseets E-rapportserie 2018

Kulturmiljö

1. Eppingska lusthuset, Helsingborg, AM, Anna Rabow, 2016-2017
2. Billeberga kyrkogård, Billeberga sn, VP, Rebecca Olsson, Åsa Jakobsson och Tony Svensson, 2018
3. Tirup kyrkogård, Tirup sn, VP, Rebecca Olsson, Åsa Jakobsson och Tony Svensson, 2018
4. Svalöv kyrkogård, VP, Svalövs sn, Rebecca Olsson, Åsa Jakobsson och Tony Svensson, 2018
5. Konsul Perssons villa – invändig renovering 2016-17, Helsingborg, AM, Maria Sträng, 2018
6. Grevie kyrkogård, VP, Grevie sn, Per Holmgren, Åsa Jakobsson, Rebecca Olsson och Brita Tronde, 2018
7. Förslöv kyrkogård, Förslövs sn, VP, Per Holmgren, Åsa Jakobsson, Rebecca Olsson och Brita Tronde, 2018
8. Ignaberga gamla kyrkogård, Ignaberga sn, VP, Rebecca Olsson, 2018
9. Ignaberga nya kyrkogård, Ignaberga sn, VP, Rebecca Olsson, 2018
10. Kullen Östra 46, fd Frälsningsarméns hus, Helsingborg, AF, Maria Sträng, 2018
11. Bergengrenska trädgården, Simrishamn, AM, Rebecca Olsson, 2018
12. Näsums kyrka – utvändig renovering, Näsund sn, AM, Linn Ljunggren, 2017
13. Ballingstorpsgården – omtäckning av sti, Kviinge sn, AM, Emelie Petersson, 2018
14. Helsingborgs Rådhus – ny fasadbelysning, Helsingborg, AM, Maria Sträng, 2017-2018
15. Takomläggning på f.d. Riksbankshuset i Kristianstad, AM, Maria Johansson och Emelie Petersson, 2017-2018
16. Muraren 10 Parkvillan, Hässleholms sn, KA, Maja Jannerling och Helene Stalin Åkesson, 2018
17. Stoby gamla kyrkogård, Stoby sn, VP, Linn Ljunggren, 2018
18. Kärnan Norra 22, Östra magasinsbyggnaden, Helsingborg, AF, Maria Sträng, 2018
19. Burlövs prästgård – byte av port och dörrar, Burlöv sn, AM, Anna Rabow, 2018
20. Västra Broby kyrka – ny textilförvaring, V Broby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2016-2018
21. Munka Ljungby kyrka – nya innerfönster, Munka Ljungby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2017-2018
22. Uppåkra kyrkogård, Uppåkra sn, VP, Kerstin Börjesson och Åsa Jakobsson, 2018
23. Fjärestad kyrkogård, Fjärestad sn, VP, Rebecca Olsson, 2018
24. Glumslöv kyrkogård, Glumslöv sn, VP, Rebecca Olsson, 2018
25. Maglehems kyrka – utvändig renovering, Maglehems sn, AM, Kerstin Börjesson, 2018
26. Övraby mölla – nya vingar och renovering av infästning, Övraby sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2017-2018
27. Örumshuset – tak, gavel och invändiga arbeten, Hörups sn, AM, Anna Rabow, 2018
28. Stoby begravningsplats, Stoby sn, VP, Linn Ljunggren, 2018
29. Västra Vram kyrka, Västra Vram sn, AM, Linn Ljunggren, 2018
30. Sankt Nicolai kyrka, Simrishamn sn, AM, Linn Ljunggren, 2018
31. Tele i Hässleholm, Hässleholms sn, AF, Maja Jannerling och Helene Stalin Åkesson, 2018
32. Mölleberga kyrka – utvändig renovering, Mölleberga sn, AM, Anna Rabow, 2018
33. Fjälkinge kyrka, sanering av golv, Fjälkinge sn, AM, Petter Jansson, 2018
34. Knästorps kyrkogård, Knästorps sn, VP, Maja Jannerling och Åsa Jakobsson, 2018
35. Mölleberga kyrkogård, Mölleberga sn, VP, Maja Jannerling och Åsa Jakobsson, 2018
36. Norra Sandby kyrkogård, Norra Sandby sn, VP, Linn Ljunggren och Åsa Jakobsson, 2018
37. Stiby kyrkogård, Stiby sn, VP, Maja Jannerling, Linn Ljunggren och Åsa Jakobsson, 2018
38. Hästveda kyrkogård, Hästveda sn, VP, Linn Ljunggren och Åsa Jakobsson, 2018
39. Begravnings- och krematoriekapell i Lunds stift, PJ, Maria Sträng och Åsa Eriksson Green, 2018
40. Stora Hammars nya kyrka – utvändig renovering, Stora Hammars sn, AM, Maria Sträng, 2013-2018
41. Gryt kyrka – larminstallation, Gryt sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2018
42. Knislinge kyrka – larminstallation, Knislinge sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2018
43. Kviinge kyrka – larminstallation, Kviinge sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2018
44. Funkisvilla för fler – Södra Svalöv 33:45, Svalövs sn, AF, Helene Stalin Åkesson, 2018
45. Borgeby kyrka - utvändig och invändig renovering, Borgeby sn, AM, Linn Ljunggren, 2018
46. Agusastugan – utvändig renovering, Andrarums sn, AM, Anna Rabow, 2016-2018
47. Lokstallar och vattentorn – Lokstallet 4:1, Kristianstad sn, AF, Helene Stalin Åkesson, 2018
48. Hörröd kyrkogård – renovering av mur, Hörröd sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2018
49. Installation av styr- och reglersystem i Östra Sallerups och Hörby kyrkor, Hörby och Östra Sallerups sn, AM, Kerstin Börjesson, 2018
50. Västra Sönnarlövs kyrka – tillgänglighetsanpassning av entré, Västra Sönnarlöv sn, AM, Linn Ljunggren, 2018
51. Vedby kyrka - tillgänglighetsanpassning av entré, Vedby sn, AM, Linn Ljunggren, 2018
52. Vikingsbergs villa – fasadrenovering, Helsingborg, AM, Maria Sträng, 2018
53. Vittskövle kyrka – installation av avfuktare, Vittskövle sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2018
54. Norra Mellby skol- och fattighus – underhållsåtgärder, Norra Mellby sn, AM, Anna Rabow, 2018
55. Östra Hoby kyrkogård, Östra Hoby sn, VP, Linn Ljunggren och Åsa Jakobsson, 2018
56. Häljarp mölla – åtgärder efter verk av vandaler, Tofta sn, AM, Helene Stalin Åkesson och Kali Olsson, 2018
57. Nämndemansgården – installation av luftvärmepump, S:t Ibbs sn, AM, Anna Rabow, 2018

